

lesmap

Bonte Nacht

DE MAAN
beeldsmederij
voor kinderen en jongeren

Beste leerkracht,

Binnenkort ga je met de klas kijken naar de voorstelling Bonte Nacht.

In deze bundel vind je achtergrondinformatie over deze voorstelling en inspiratie om mee aan de slag te gaan in de klas, zowel om te gebruiken voor als na de voorstelling.

De voorstelling die jullie gaan zien is een coproductie van Tuning People & DE MAAN. De kern van het gezelschap Tuning People bestaat uit een theatermaker, een geluidsontwerper en een choreografe. De voorstellingen van Tuning People zijn daardoor vaak een mengeling van theater, dans, beeldende kunst en muziek in de meest brede zin van het woord. Het werk van Tuning People is bruto, poëtisch, speels, naïef en rebels.

Beeldsmederij DE MAAN maakt gelaagd, visueel theater voor een jong publiek. Het is een open huis met een diepgewortelde oorsprong in het figurentheater. Die categorie wordt echter meer en meer opgerekt tot bredere visuele performance. Zolang de keuze maar avontuurlijk is, in scenische middelen maar ook in makers.

Een gedeelde fascinatie voor Art Brut, humor, poëzie en het surreële bracht DE MAAN en Tuning People samen.

Niet alleen de kinderen die in de theaterzaal zitten zijn publiek maar ook de ouders of leerkrachten die de kinderen begeleiden. Daarom maken Tuning People en DE MAAN 'volwassen voorstellingen voor kinderen' die tegelijk 'kindervoorstellingen voor volwassenen' zijn.

Naar het theater gaan kan op die manier een ervaring zijn die je samen deelt.

Hopelijk kunnen jullie samen genieten van Bonte Nacht.

Waar gaan jullie naar kijken?

Bonte Nacht is een bewegend schilderij. Drie mensen met emmers verf en gebricoleerde schilderobjecten bekladden hun omgeving en zichzelf. Ze belanden in een kleurrijke droom waarin ze transformeren tot extravagante figuren met gekleurde gezichten en veelbenige wezens. Ze glibberen van het ene schilderachtige tafereel naar het andere. Bonte Nacht is een associatieve voorstelling die net als een droom geen logische verhaallijn volgt. Je kan naar Bonte Nacht kijken zonder alles meteen te begrijpen.

*Ik vroeg mij af: wat is dat?
Maar het was wat het was
En toen kon het nog alles zijn*

Bonte Nacht gaat over het al dan niet benoemen van wat je ziet. Soms is het fijn om niet overal onmiddellijk een naam op te plakken en wat je ziet gewoon te laten zijn wat het is. Bonte Nacht is een ode aan de intuïtie en de verbeeldingskracht. In Bonte Nacht is een koe blauw en heeft een konijn voeten als oren, als je goed kijkt. Maar misschien ziet iedereen wel iets anders!

In Bonte Nacht krijgt de creativiteit carte blanche en worden kinderdromen reëel. Vlekken worden tot kunst verheven en smossen is een weldaad.

© Diego Franssens

Karolien Verlinden, Jef Van gestel, Wannes Deneer (Tuning People) en Paul Contryn (Beeldsmederij DE MAAN) over BONTE NACHT

Dries Douibi

"Dit is een ode aan de intuïtie"

In jullie vorige voorstelling lieten jullie zich inspireren door het dadaïsme. In BONTE NACHT is de geschiedenis van de art brut het referentiekader. Wat hebben jullie met die kunststromingen die lak hebben aan elke logica?

We herkennen de stijl van Tuning People in het dadaïsme en outsiderkunst. We hebben een voorliefde voor brute poëzie en speelse naïviteit met een duister kantje. DE MAAN heeft dan weer een lange geschiedenis, in tegenstelling tot wat mensen vaak denken, wordt die niet alleen gekenmerkt door poppentheater. Als beeldsmederij gaan we heden ten dage voor breedbeeld visueel theater, zonder altijd met poppen te werken.

In onze voorstellingen onderzoeken we graag de beweging van abstracte objecten. We vervormen onze figuren, spelen met hun proporties, waardoor ze als het ware uit een kindertekening lijken gestapt. Die verbeelding raakt heel direct aan art brut, waarin objecten zelden een realistische dimensie krijgen, maar vormgegeven worden vanuit een heel persoonlijke interpretatie van de werkelijkheid.

Jullie maken voorstellingen voor kinderen van verschillende leeftijdscategorieën. Hoe beïnvloedt dat het creatieproces?

Onze concepten bedenken we eerder intuïtief. BONTE NACHT is ontstaan door een fascinatie voor verf en deze materie associëren we met kleuters. Eenmaal het kernidee van de voorstelling ontwikkeld is, laten we dat leeftijdslabel los. Dan zoeken we een totale vrijheid om te improviseren en te creëren. In de laatste fase van de creatie schaven we het materiaal verder bij. Zo werken we in BONTE NACHT met de figuur van een koe: die laten we bewust eerst opkomen zonder masker of hoofd, zodat het publiek bij de kennismaking van dit beeld de acteur of mens achter de figuur te zien krijgt. Door het goed doseren van licht en muziek hebben we eigenlijk toch een heel duistere wereld kunnen creëren voor vierjarigen. Voor ons is het belangrijk niet te hard binnen de lijntjes van "leeftijd" te kleuren. We willen kleuters ook niet betuttelen, integendeel. We willen samen de grens opzoeken van wat mogelijk is.

Wat zouden jullie aan ouders willen vertellen die na afloop aangeven dat ze er 'niet veel van begrepen' hebben of de voorstelling 'niet snappen'?

Eén van de hoofdpersonages van deze voorstelling is geïnspireerd op een juf die we zijn tegengekomen tijdens een doorloop van Leeghoofd (een voorstelling van Tuning People uit 2013). Tijdens de voorstelling was zij aldoor aan het benoemen wat er zich op scène afspeelde. Zo ontnam ze haar leerlingen elke ruimte voor een eigen verbeelding. Wie de luxe heeft om met een kind naar onze voorstelling te komen, willen we vooral adviseren om met hem of haar na de voorstelling in gesprek te gaan over wat zij gezien en beleefd hebben. Want ook voor hen is het een opgave om niet rationeel te kijken. Vaak maken we een geschifte wereld, waartoe we de kinderen uitnodigen om hier samen met ons in te springen. Maar in deze voorstelling schudden we ook de kinderen hun wereld door elkaar door alles koppig fout te benoemen. Deze voorstelling is een ode aan de intuïtie, aan het vloeibare en het associatievermogen. Daarover met kinderen in gesprek kunnen gaan is voor ons alvast rijk en betekenisvol.

Zouden jullie iets meer kunnen vertellen over de geluidsband die een prominente plaats inneemt in de voorstelling?

Voor het geluid wilden we werken met de idee van 'onkunde'. We waren gefascineerd door muziek die ontstaan is door het onwetend bespelen van instrumenten. Zo zitten er geluidsopnames in van tuba, cello en orgel die ingespeeld worden door een 'muzikant' die voor de allereerste keer met deze instrumenten aan de slag gaat. Deze geluiden laten we botsen op een ambachtelijke vioolpartij van een kundige violiste. Daarnaast hebben we ook gewerkt met andere bronnen zoals het geluid van schurende verfborstels, schrapende platenspelers en kindermuziekjes, wat voor ons mooi aansloot bij die wereld van de art brut.

Concluderend: is het niet ontzettend moeilijk om op de regisseursstoel te blijven zitten, terwijl je acteurs vol enthousiasme aan het klieren zijn?

(uitbundig gelach) We zijn heel blij dat andere mensen dit voor ons wilden doen. Logistiek is het een enorme uitdaging om met zoveel verf aan de slag te gaan. Daardoor konden we onmogelijk mee op de scène staan. Dat is ook het maffe aan deze voorstelling: je kan niet zomaar een "goed" beeld terugnemen tijdens een repetitie. Je kan enkel verder blijven opbouwen in het schilderen en durven vertrouwen dat het ergens naartoe gaat. We hebben echt tijd genomen om vanuit improvisatie een gedeeld verhaal op te bouwen. Daardoor is de beeldtaal en het artistieke dna van DE MAAN en Tuning People schoon "geblend".

De makers van Bonte Nacht lieten zich inspireren door

L'ART BRUT

Art Brut kunstenaars zijn vaak autodidacten en proberen niet meteen een wereld te maken die ze zien, maar eerder een sfeer te scheppen in hoe ze zich voelen op dat moment. Ze trekken zich weinig aan van 'de regels van de kunst'. Met inventieve materialen en in een originele vormtaal creëren ze een wereld die uitsluitend bedoeld is voor zichzelf.

Art Brut gaat over kunst in zijn meest directe en ongeremde vorm. Puur en onbevangen. Zo moet de natuur niet 'correct' worden weergegeven, de 'juiste' kleuren moeten niet worden gebruikt en bovenal moet het werk de toeschouwer geen 'gevoel van schoonheid' geven.

Art Brut kan niet worden ingedeeld in een stroming, omdat er in feite geen regels zijn voor de kunstenaar. Op één regel na: werk vanuit je persoonlijke gevoel. Anders gezegd: doe waar je zelf zin in hebt!

Net als bij de naïeve kunst is ook hier het kinderlijke en speelse meestal behouden gebleven.

Jean Dubuffet wordt gezien als één van de eersten die Art Brut serieus nam. Deze Franse kunstenaar had een afkeer van de 'normale kunst'. Hij noemde het onoprecht, oppervlakkig en commercieel. Hij was uiteindelijk degene die art brut (rauwe kunst) als benaming gaf aan deze kunst.

Enkele bekende 'Art Brut' musea zijn
Museum Dr. Guisain, Gent
Musée d' Art Moderne, Lille, Frankrijk
Collection de l'Art Brut, Lausanne, Zwitserland

Enkele voorbeelden van Art Brut - kunstenaars

Makoto Okawa

Makoto Okawa

Jean Dubuffet

Jean Dubuffet

Hans Padberg

Hotta Tetsuaki

OPDRACHTEN VOORAF

Bonte Nacht

(klasgesprek)

Wat is bont?
Wat is nacht?

Wat gebeurt er in de nacht?

Kan je je dromen herinneren?

Droom je in kleur of in zwart wit?
Ben je soms bang?

...

Teken een droom die je had.

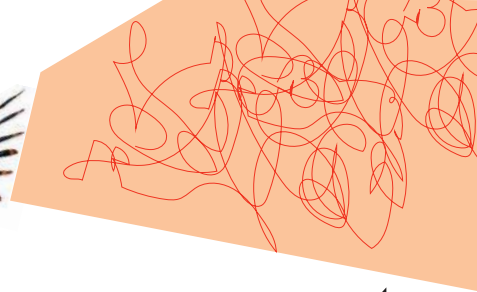
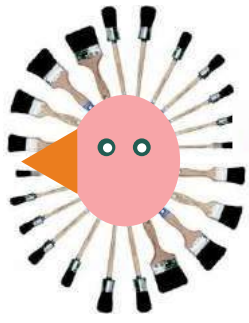

© Diego Franssens

Probeer net als de Art Brut kunstenaars verschillende materialen en technieken uit, zonder een echte verfborstel aan te raken!
(Die gebruiken we liever voor iets anders, kijk snel op de volgende bladzijde)

Maak dansende fantasiefiguurtjes van schildersmateriaal & verzin er geluidjes bij!

1

oink
oink
oink
oink

2

lee
la
li
la
loe

3

pi-wi pi-wi
poe-pOEW

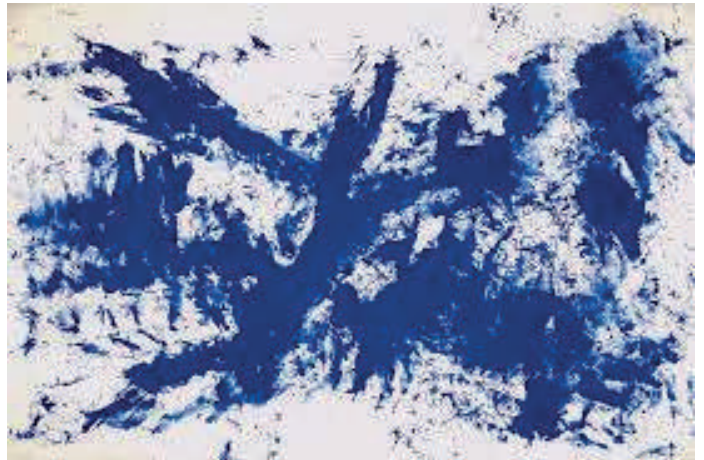

4

Er zijn er heel wat bekende inspirerende kunstenaars die schilderijen maken zonder verfborstel. Ze laten eerder sporen of afdrukken na.

Stempelen met groenten à la Yves Klein.

Kies groenten met leuke vormen. Snij de groente doormidden zodat je een plat vlak krijgt. Bedek de platte kant met blauwe verf en gebruik de groente als een stempel op het papier. Maak verschillende composities met de afdrukken!

gekke gezichtjes

een dier

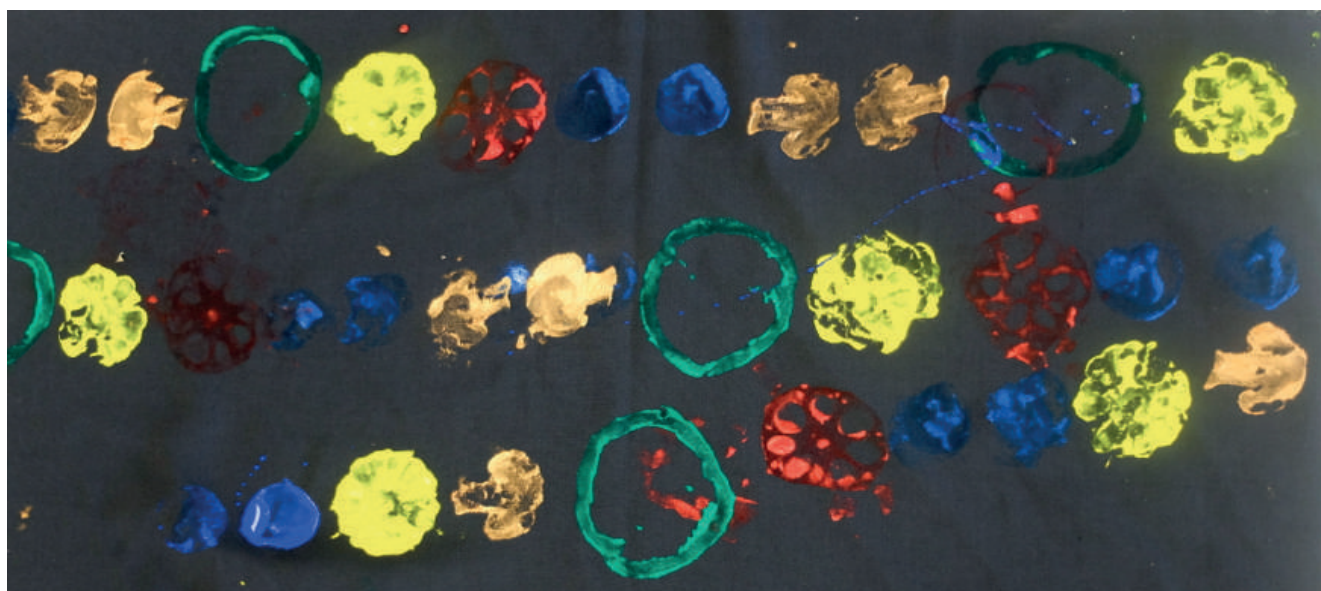

tip: probeer eens intuïtief te stempelen op verschillende soorten muziek!

patroontjes

Nu maken we het wat kleurrijker.
Als ondergrond gebruiken we stof ipv papier!

OPDRACHTEN NADIEN

Er komen veel vreemde wezens het podium opgekropen tijdens Bonte Nacht. Ze hebben 4, 6 of nog veel meer benen, en soms hele lange. Hebben jullie ze ook gezien? En wat voor beesten waren dat allemaal? Krabbenkruipdinges, lange zwabbers, kattenpoten en schuifelvoetjes....

© Diego Franssens

Waarom heeft deze mevrouw een been op haar hoofd?

© Diego Franssens

Zou jij wel eens lange benen willen hebben? Waarom wel/niet?

Waarom noemt een koe een koe en is groen groen?

In de voorstelling wordt dit figuur een konijn genoemd. Is dit wel een konijn? Wat zou het nog kunnen zijn?

© Diego Franssens

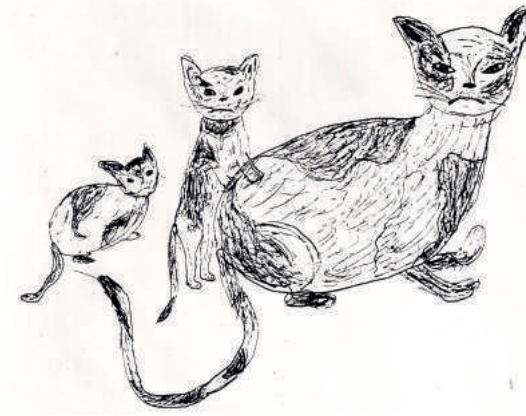

© Diego Franssens

Laat je fantasie de vrije loop en verzin nieuwe dieren met veel of net weinig poten. Verzin een andere naam voor bestaande dieren (een kat = een vierbenige haarbol of een giraf = een zwabbernekdiër)

Hoeveel benen/ poten kan je tellen?

Schaduwspel:

Niet alles is altijd wat het lijkt en soms wordt iets iets anders.

Probeer je eigen schaduw te vangen. Neem een krijtje en probeer een lijn rond je schaduw te trekken. Misschien zie je nu wel een vogel of een ander dier dat je nog niet kende? Zoek op de speelplaats naar andere gekke schaduwen en geef ze een gezicht.

Of andersom: teken gezichten op de grond en geef ze een lijf door zelf voor schaduw te zorgen.

Schimmenspel:

Hang een lichte doek op in de klas, met daarachter een felle lamp.

Tussen het doek en de lamp kan je met je eigen lijf of met alledaagse voorwerpen gekke schimmen toveren. Niets is nog wat het lijkt, wie kan raden welke schimmen/schaduwen er te zien zijn? Probeer eens te bewegen zoals de dieren uit de voorstelling.

Misschien heb je plots ook wel 6 benen?

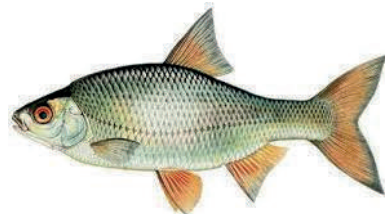
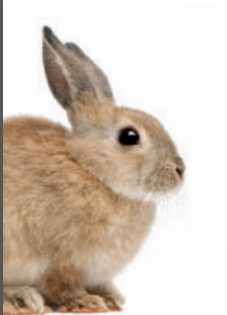

Welke dingen kan je herkennen van de voorstelling?
Kan je er iets over vertellen?

SSShh
HHt

Hoe zag de gekke juf eruit?
Waar kan je haar aan herkennen?
Wat zegt ze allemaal?
Klopt dit?
Hebben jullie ook een gekke juf of meester?
Of juist lief of vrolijk of streng?
Wie kan er leugens verzinnen?
Of dingen vertellen die niet kloppen?
Wie kan de gekke juf nadoen?
Probeer ze hieronder te tekenen.

Oh WaW!
Wat is dit?
Is dit groen?
Ja dit is groen!
2 x 6 zeer goed
Oe oe oe oe groen

Wat is dit?
Is dit een koe?
Ja, dit is een koe!
Want melk en geel is paars
Een koe is blauw
Een taart is groen
Een bus is bruin
JAAaaaa?

Want geel en blauw is 4
En drie min paars is 8

Jaaaa?

Sssssssss
ssssSSSSSttt!

Wat is dit?
Is dit mijn tante?
Ja, dit is mijn tante
Want groen en 2 is haar
Een tante is geel
Een grot is blauw
Een brug is rood
Ja, goed hoor!
Mooi hoor!

dada
daaaaaaaAa
aaAA
AA
aAaa
Aag!

© Diego Franssens